

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2024

Tarkastuslautakunta 21.5.2025

Valtuusto 28.5.2025

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Tarkastuslautakunta.....	2
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.1.1.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat.....	2
1.2.	Arvioinnin toteuttaminen.....	3
2.	Strategiset tavoitteet.....	3
2.1.	Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen.....	5
2.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	6
2.3.	Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta	7
3.	Sivistyspalvelut	8
4.	Tekniset palvelut.....	9
4.1.	Vesihuolto.....	9
5.	Kaustisen seutukunta	10
6.	Investoinnit	11
8.	Johtopäätökset ja suositukset.....	12
9.	Yhteenveto	14
10.	Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	14

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi, ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Ville Kiiskilä ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan tavoitteiden arviointiin.

Valtuuston 12.8.2021 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2024 sekä muutokset 22.6.2022

Jäsen

Ville Kiiskilä pj. 23.6.2022 alk.*
Juha Salminen vpj.
Marja Sassali
Helena Rauhala

Varajäsen

Oskari Tuikkanen
Jari Salminen
Mari-Liisa Haka 23.6.2022 alk. *
Tanja Saksi

ARVIOINTIKERTOMUS

*Tarkastuslautakunnassa tapahtui puheenjohtajan vaihdos, kun kunnanvaltuusto myönsi eron Jorma Kauppiselle ja valitsi 22.6.2022 § 31) uudeksi puheenjohtajaksi Ville Kiiskilän. Kunnanvaltuusto (valt. 22.6.2022 § 35) valitsi uudeksi varajäseneksi Mari-Liisa Hakan tarkastuslautakunnan varajäsen Sinikka Hakasalon pyydettyä eroa luottamustehtävästä.

Lestijärven kunnanvaltuusto on valinnut kokouksessaan 4.7.2024 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen BDO Audiator Oy:n vuosille 2024–2027 sekä optiot vuosille 2028 ja 2029. Vastuunalaisena tarkastajana toimi HT, JHT Mark Lassfolk. Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä on toiminut tarkastaja Maritta Hintsala.

1.2. Arvioinnin toteuttaminen

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2024 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä kahdeksan kertaa.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoituksia 13.11.2024 § 58 kokouksessa. Sidonnaisuusilmoitukset on viety tiedoksi kunnanvaltuustolle 20.2.2025 § 4.

Kunnan toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa. Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden ja lautakuntien katsauksia taloudesta sekä toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä. Tarkastuslautakunta kuuli myös Kaustisen seutukunnan toimitusjohtajan katsauksen.

Konserniin kuuluvista yhtiöiden ja konsernivalvonnan osalta kuultiin kunnanjohtajaa.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2024 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kunnan toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina oli koko kunnan toiminta. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

2. Strategiset tavoitteet

Uusi kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 22.6.2022 § 32 vuosille 2022–2025. Kuntastrategian toteutumista seurataan vuosittain toimintakertomuksessa. Hallintokunnat ja kunnanhallitus laatii toimenpideohjelman vuosittain talousarvion ja -suunnitelman pohjaksi.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntalaki 37 § edellyttää, että kunnalla tulee olla toiminnanohjaamiseen ja johtamiseen tarkoitettu kuntastrategia.

ARVIOINTIKERTOMUS

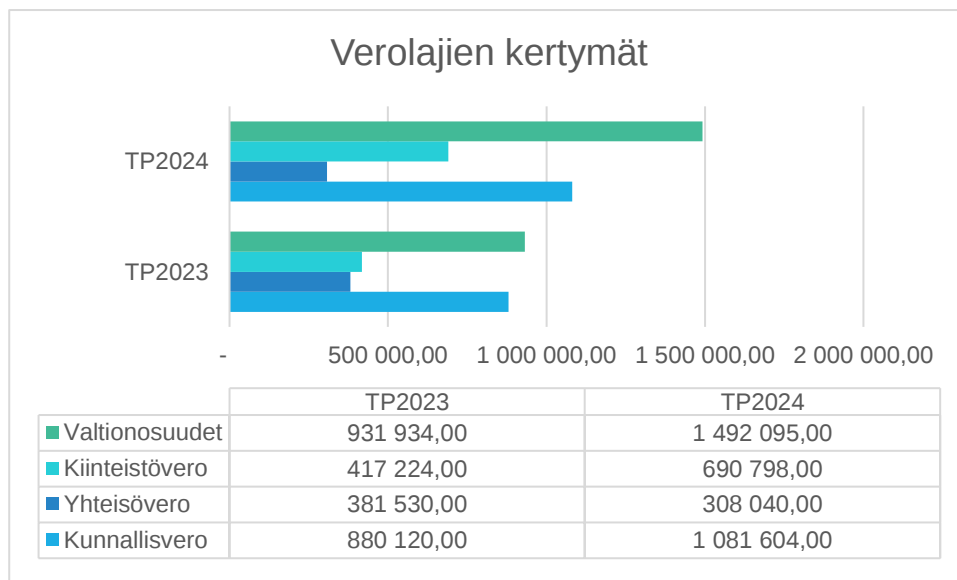
Tavoite	Mittari/Tavoite	Tavoitteen toteutuminen (tarkastuslautakunnan arvio)
<i>Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen</i>		
1. Palvelut	Palvelut parantuvat tai pysyvät samalla tasolla.	Kunnan taloudellisen tilanteen ollessa heikko, on luovuttu mm. auraspalveluista, joka on harmittanut kuntalaisia. Palvelua on pidetty tärkeänä.
2. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen innostaminen	Kotipirtin, TKK:n ja palo- ja pelastustoimen palvelut säilyvät kunnassa. Edunvalvonta hyvinvointialueuudotuksessa.	Kolmas sektori järjestää aktiivisesti palveluita ikäihmisille ja nuorisotoimi huolehtii lasten ja nuorten aktiviteeteista.
<i>Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous</i>		
1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai sitä parempi. Kriisikuntakriteerit eivät täyty.	Kriisikuntakriteereissä lainanhoitokate on parantunut sekä konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde.
2. Velkaantuminen on hallittua	Velkaa on nostettu enintään ennakoitu määrä. Lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten lainojen suhde on kestävä.	Lainamäärä 31.12.2024 oli 10,7 M€, asukkaita oli 665, josta lainaa per asukas 15 614 eur.
<i>Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen</i>		
1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Lestijärvellä on veto- ja pito-voimapaketti, jossa on uudelleen arvioitu ne toimet ja taloudelliset satsaukset, joilla kunta ylläpitää veto- ja pito-voimaa. Kuntaan töihin valittaville tietoa kunnan tonteista ja asuntotarjonnasta.	Asukasluku 665 vuonna 2024 vähentyi 17 asukkaalla vuodesta 2023. (2023:682 asukasta) Kunnan veto- ja pito-voima olisi tarpeen arvioida uudelleen.
2. Turvallisuus	Lestillä on turvallista elää. Säilytetään pienen kunnan positiivinen yhteisöllisyys. Huolehditaan psykologisesta turvallisuudesta.	Toteutuu.

2.1. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Tilikauden 2023 alijäämä 1.073105.51 euroa kääntyi vuoden 2024 tilikauden ylijäämäksi 297.408,10 €. Talousarviossa 2023 oli arvioitu tilikauden alijäämäksi 726 937 €. Toteutunut ylijäämä oli 163.686,90 € vähemmän kuin talousarviossa.

<i>Talousarvion toteutuminen</i>	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Poikkeama TP - TA
<i>Toimintatuotot</i>	2 994 905,60	3 961 880,00	3 378 767,80	-583 112,20
<i>Toimintamenot</i>	5 943 476,28	6 932 828,00	5 933 083,94	-999 744,06
<i>Toimintakate</i>	-2 948 570,68	-2 970 948,00	-2 554 316,14	416 631,86
<i>Verotulot</i>	1 678 873,72	2 844 101,00	2 080 442,64	-763 658,36
<i>Valtionosuudet</i>	931 934,00	1 313 704,00	1 492 095,00	178 391,00
<i>Vuosikate</i>	-494 142,67	969 174,00	793 065,42	-176 108,58

Lestijärven kunnanvaltuusto päätti 26.10.2023 § 44 nostaa tuloveroprosentin vuodelle 2024 9,40 %:iin. (2023: 8,36 %) Vuonna 2024 kunta sai verotuloja 2.080.442,64 €, joka oli 401.568 € enemmän kuin talousarviossa. Kiinteistöveron osuus verotuloista oli 33 % (2023: 25 %) Valtionosuuksia kertyi 1 492 095 €, joka oli 560.161 € enemmän kuin edellisenä vuonna ja 178.6391 € enemmän kuin talousarviossa.

ARVIOINTIKERTOMUS

Lestijärven kunnan asukasmäärä oli vuoden 2024 lopussa 665 asukasta, joka oli 17 asukasta vähemmän, kun edellisenä vuonna (2023: 682 asukasta).

Kunnan lainakanta oli vuoden 2024 lopulla 10.778.937,80 €, josta pitkäaikaista lainaa oli 9.820.528,80 € ja lyhytaikaista 958.409 € (2023: 11.162.746,86 €). Lainamäärä pieneni 383.809 €.

Kunnan lainakanta vuonna 2024 oli 15.395,18 €/as (2023: 15.614,50 €/as). Manner-Suomen keskimääräinen lainakanta/asukas oli 3.3491 €/as (Lähde: Valtiokonttori 3.2.2025)

2.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Alijäämäisten tilikausien jälkeen kunnan tase on 2.715.440,87 € alijäämäinen. Vuoden 2024 tulos vähensi kunnan alijäämää 297.408,10 €, jonka jälkeen alijäämää oli 2.418.032,77 €

Kunnassa tulee huolehtia siitä, että kunnan toimintoja sopeutetaan verotulokertymien ja valtionosuuksien suhteessa.

Kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit

Kuntalain 118 § säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Edellytyksiä arviointimenettelyn käynnistämiseksi arvioidaan konsernitilinpäätöksen lukujen perusteella.

	2024		2023	
Kriteeri 1				
Kertynyt yli-/alijäämä				
Kriteeri 2				
Konsernin alijäämä/asukas	-3031,03		-3304,60	
yli 1000 e, ed. vuonna yli 500 e				
Kriteeri 3				
Vuosikate/poistot	-139,18 %		35,63 %	
(keltainen, jos 80–100 %)				
Tuloveroprosentti vaha. 2 % korkeampi kuin painotettu keskimääräinen	9,4 %		8,36 %	
(keltainen < 1,5–1,99 %)	7,43 %		7,52 %	
Lainat ja vuokravastuut/asukas	16770		18614	
kuntien keskimääräinen ylittyy van. 50 %	n/a		8067	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,15		-0,04	
(alle 0,8 keltainen)				

2.3. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla talous-suunnittelukaudella.

Kunnanhallituksen selonteon sisäisestä valvonnasta tulee perustua todelliseen, riittävän kattavaan, systemaattiseen ja dokumentoituun arviointiin, johon on liitetty rehellinen kuvaus merkittävistä kehittämisalueista.

Valvonnan tarkoitus on tuottaa kohtuullinen varmuus toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisen ja johdon raportoinnin luotettavuudesta sekä lakien, määräysten ja sisäisten toimintaohjeiden noudattamisesta. Valvontaympäristö muodostuu suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä, johtamisjärjestelmästä, toimintojen organisoinnista ja riskien hallinnasta.

Sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kunnanhallituksessa 11.12.2024 § 185. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on päätettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnan sisäisiä menettelytapoja ohjataan hallintosäännöllä, joka hyväksyttiin valtuustossa 4.7.2024 § 45. Hallintosääntö määrittelee toimivallanjaon eri toimielimien ja viranhaltijoiden kesken. Hallintosäännön rinnalle ja sisäisen valvonnan tueksi tarvittaisiin selkeä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta.

Sisäinen valvonta hoidetaan kunnassa hallintokunnittain. Hallintokunnat valvovat määrärahojen ja tavoitteiden toteutumista vähintään neljännesvuosittain. Lautakuntien alaisten viranhaltijoiden päätökset tuodaan lautakunnille tiedoksi lautakuntien kokouksissa. Kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätökset tuodaan kunnanhallitukselle tiedoksi kunnanhallituksen kokouksissa. Viranhaltijapäätökset on julkaistu soveltuvin osin myös kunnan verkkosivuilla.

Kunnanjohtaja seuraa laskujen maksatusta, ostoreskontran saajarekisteriä ja maksuliikennettä. Laskut tarkistavat ensin tilaaja/vastaanottaja, jonka jälkeen ne hyväksyy ja tiliöi asianomaisen hallintokunnan hyväksymisoikeuden omaava henkilö. Hyväksymisen jälkeen laskut syötetään kunnan ostoreskontraan, josta ne valitaan päiväkohtaisesti maksatukseen. Maksatuslista tulostetaan ja siihen tulee vielä maksamismääräys.

Konserniohjausta varten on laadittu konserniohje, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 22.2.2024 § 5. Toimivalta koko kuntakonsernia koskevien asioiden tiedottamisessa on kunnanhallituksella toimielimenä ja kunnanjohtajalla viranhaltijalla ja konserniin kuuluvien yhteisöjen velvollisuus on antaa tiedottamista varten tiedot.

ARVIOINTIKERTOMUS

Kunnanhallitus on valinnut 31.3.2022 sisäisen valvonnan ja riskienhallintajaoston, johon kuuluvat Tapio Tuikka (pj.), Pentti Untinen (vpj.) ja Jaana Salo. Toimikausi 1.6.2021 - 31.5.2025. Edellisen 1.6.2017 valitun jaoston toimikausi päättyi 31.5.2021.

3. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelun keskeiset tavoitteet lähivuosille

- Hyvä oppimisilmapiiri ja oppilaiden hyvinvointia tuetaan. Soite on järjestänyt koulupsykologipalvelut ostopalveluna yhdeltä psykologilta. Terveystieteiden viikko.
- Opetustyössä hyödynnetään uusia opetusvälineitä ja -tiloja. Tietokoneita on riittävästi ja niitä käytetään tehokkaasti koulutyöhön.
- Opetustoimea kehitetään uuden opetussuunnitelman hengessä. B1 kielen lisätunnit huomioitiin.
- Opettajien ja muun henkilöstön täydennyskoulutusta ja työssä jaksamista tuetaan.
- Lestin koulu on mukana valtakunnallisissa perusopetuksen laatuhankeissa.
- Jokainen päättötodistuksen saanut saa jatko-opintopaikan.
- Koulutoimen toimintaa pyritään sopeuttamaan oppilasmäärän mukaan.

Valtuuston hyväksymän tavoitteen mukaan sivistyslautakunta pyrkii kehittämään sivistystoimintaa Lestijärven kunnan strategian mukaisesti.

Lautakunta on kokoontunut vuoden aikana yhdeksän kertaa. Sivistyslautakunnan tuotannollisena tavoitteena oli järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan kohtuullisilla tuotantokustannuksilla ja, että kuntalaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua sivistyspalveluiden kehittämiseen.

Lestijärvi	2024	2023	2022	2021
Syntyneet (lähde: sotkanet.fi)	7	6	5	6

Kunnassa ei toiminut yhtään yksityistä perhepäivähoitajaa tai päiväkotia. Kunnan päiväkodissa on 36 varhaiskasvatuspaikkaa. Koululaisten aamutoimintaa järjestettiin varhaiskasvatuksen yhteydessä syyslukukaudella 2024.

Oppilaita oli syksyllä 2024 alakoulussa 37 (2023:43) ja yläkoulussa 22 (2023:24) oppilasta, yhteensä 59. Vuoteen 2022 verrattuna oli kolme oppilasta enemmän.

Oppilasmäärät	2024	2023	2022	2021
Esiopetus	4	10	10	6
Peruskoulu	59	67	74	65

(Lähde: <https://vos.oph.fi/rap/>)

ARVIOINTIKERTOMUS

Opetuskustannukset per oppilas olivat 16.404 euroa (25.9.2024) Suomen keskimääräinen kustannus oli 11.073 eur/oppilas (lähde: vos.oph.fi)

Koulussa on aktiivisesti järjestetty erilaisia liikunta- ja vapaa-ajan kerhoja, jotka on mahdollistettu muun muassa hankerahoituksen tuen avulla. Koulukuraattori on paikalla kerran viikossa tukemassa oppilaiden hyvinvointia ja kouluterveydenhoitaja on koululla joka toinen viikko terveyteen liittyvissä asioissa. Lisäksi koulun tarjoamat psykologipalvelut on järjestetty ostopalveluna yhdeltä Soite-psykologilta. Teknologian osalta koulussa on runsaasti Chromebook-laitteita ja tietokoneita, joita käytetään tehokkaasti osana koulutyötä. Lestin koulun on mukana valtakunnallisissa peruskoulun laatuhankkeissa.

Sivistystoimi	TP 2022	TA 2024	TP 2024	muutos TP- TA
Toimintatuotot	75 157,38	54 445,00	33 534,31	-20 910,69
Toimintakulut	1 932 095,44	1 660 484,00	1 578 152,90	-82 331,10
Toimintakate	-1 856 938,06	-1 606 039,00	-1 544 618,59	61 420,41
Poistot	286 788,79	0,00	90 308,67	90 308,67
Kokonaiskulut	-2 143 726,85	-1 606 039,00	-1 634 927,26	-28 888,26

4. Tekniset palvelut

4.1. Vesihuolto

Jätevedet johdetaan siirtoviemärillä Kinnulan kunnan ja Lestijärven kunnan yhteiseen Kinnulan Keskuspuhdistamo Oy:n, joka hoitaa Lestijärven kunnan jätevesien käsittelyn. Lestijärven kunnan omistusosuus yhtiöstä on 40 %. Keskuspuhdistamo vastaa siirtoviemärin ja sen kuuden pumpun ylläpidosta. Kunnan vastuulla on 15 pumppaamo.

Laskutuksen mukaan jätevettä tuotettiin 26 698,07 m³, josta teollisuusjättevettä oli 2 546,90 m³. Teollisuusjäteveden osuus kasvoi 472,20 m³ vuodesta 2023. Jätevedestä perittiin kotitalouksilta 3,70 € / m³ + alv 24 %. Keskimääräinen kuutiohinta 2024 vuonna oli 7,24 €. Keskuspuhdistamolle jätevedestä maksettiin 7,00 € / m³ + alv 24 % koko vuoden ajan ja jätevettä tuotettiin keskuspuhdistamo Oy:n laskutuksen mukaan 28 061,43 m³ (2023 vuonna 26 856,40 m³). Myydyn veden ja tuotetun jäteveden kuutioeroja selittää veden pullotus (52 250 m³) ja pumppaamon huollon yhteydessä tehty ohijuoksutus (6 000 m³).

Vesihuoltolaitos teki vuoden 2024 aikana neljä uutta viemäriiliittymäsopimusta. Kaikkiaan vesiliittymiä on laskutuksen mukaan 455 kpl ja viemäriiliittymiä 248 kpl. Vettä kulutettiin laskutuksen mukaan 79 131,13 m³ Talousvedestä peritiin asiakkaalta taksan mukaisesti 0,75 € + alv 24 %.

ARVIOINTIKERTOMUS

	Laskutettu määrä m ³	Hinta/m ³ kunta (alv 25,5 %)	Kinnulan jäte- vesipuhdis- tamo m ³	Hinta/m ³ Kinnula (alv 25,5 %)
Talousvesi m ³	80 698,31	0,94 €		
perusmaksu mit- tari		74,40 €/v		
perusmaksu mit- tariton		111,60 €/v		
Jätevesi m ³	22 698,07	4,64 €	28 061,00	8,79 €
perusmaksu jäte- vesi		111,60 €/v		
perusmaksu vesi ja jätevesi		124 €/v		
Talousvesiliitty- mät (kpl)	466			
Jätevesiliittymät (kpl)	248			

Vesihuollon eriytetyn tilinpäätöksen mukaan vesilaitoksen ylijäämä oli 52.527,15 € (2023: 39.317,75 € ylijäämää) ja viemärlaitoksen alijäämä oli 118.746,17 € (2023: 151.398,44 €).

5. Kaustisen seutukunta

Kaustisen seutukunnan toiminta-alueena on Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli. Seutukunnan tehtäviä ovat yhteistoimintasopimuksen mukaisesti:

- aluekehittäminen
- alueen elinkeinotoiminnan kehittäminen
- kuntien yhteistoiminnan kehittäminen
- seudun edunvalvonnan tehostaminen
- aluemarkkinointi

Talousarvion alitus johtuu pääosin siitä, että seutukunta käynnisti jo talvella toiminnan sopeutukset ja teki säästöjä ottaen huomioon kuntien kiristyneen talouden. Tilanteeseen reagointi ja muutosten tekeminen onnistui, ja seutukunnan talous ja toiminta saatiin tasapainoon. Vuoden aikana henkilöstön määrä oli suurimmillaan 25 henkilöä, ollen myös vuoden lopussa 25 henkilöä. Uutena toimena seutukunnan toimintaan perustettiin kehittämisasian-
tuntijan toimi.

Palveluita käyttäneitä yrityksiä/henkilöitä oli 145 kpl. Seudun yrityksille myönteisiä tukipäätöksiä toteutui yhteensä lähes 2,5 miljoonalla eurolla, missä oli yli 1 miljoonan euron kasvu edellisvuoteen verrattuna. Suurhanketoimisto.fi-palvelun käyttö kasvoi moninkertaiseksi vuoden aikana.

Seutukunnan hanketoiminnan toteutuneet kustannukset ja rahoitus oli vuonna 2024 oli 824 583 euroa, josta seutukunnan jäsenkuntien rahoitusosuus oli 98 570 euroa (12 %).

6. Investoinnit

Investointiosaan oli varattu määrärahaa yhteensä 185.700 €, josta oli käytetty 73.701,47 €. Investointeja tehtiin 111.998,53 € suunniteltua vähemmän. Investoinneista jäi toteuttamatta teknisellä toimella Lupapiste järjestelmä ja kiinteistöjen kuntoarvio, vedenottamoinvestointeja sekä Jokelantien viemärointi. Kirjaston ulkovuoriremonttiin varatusta 40.000 eurosta toteutui 17.516,13 euroa.

7. Henkilöstö

Kunnan palveluksessa oli 31.12.2024 yhteensä 72 henkilöä (2023: 74 henkilöä). Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 46,5 vuotta (2023: 53,3). Vakinaisen henkilöstön työhistoria kunnan palveluksessa on keskimäärin 9,1 vuotta (2023: 10,8 vuotta). Osa-aikaisten työ-/virkasopimusten osuus kaikista työ-/virkasopimuksista oli vuonna 2024 18 %.

Henkilöstön sairauspoissalot olivat 915 kalenteripäivää vuonna 2024 (2023: 12,7 pv/työntekijä). Sairauspoissaolojen keskiarvo vuonna 2024 oli 12,7 pv/työntekijä (2023: 13,1 pv/työntekijä). Kaikkien sairauspoissaolojen osalta (työterveydestä + muualta myönnetyt) kustannus kunnalle on vuonna 2024 ollut 320 250 euroa.

Kaikki kunnan työntekijät kuuluvat työterveyshuollon piiriin. Kunnan työterveyshuolto on järjestetty Työplussan toimesta. Vuonna 2024 työterveyshuollon palveluita käytti 34 henkilöä eli 47,2 % kaikista työntekijöistä.

Lestijärven kunnan henkilöstö ja koulutussuunnitelma vuodelle 2024 on laadittu ja hyväksytty kunnanhallituksessa tammikuussa 2024. Kunta tukee omaehtoista opiskelua antamalla taroitukseen vapaata, kun siitä on hyötyä omassa työssä ja se työtehtävien hoitamisen kannalta on mahdollista kohtuudella järjestää.

Kunta on tehnyt 2024 vuoden aikana kaksi jatkokoulutussopimusta. Varhaiskasvatuksen kaksi työntekijää suorittaa sosionomi (AMK) tutkinnon monimuotototeutuksena.

Kunnassa ei järjestetä tyhytoimintaa, koska siihen ei ole taloudellisia resursseja. Henkilöstöllä oli käytössä Epassi, jonka käyttösumma on ollut 100 eur/työntekijä. Vuoden 2024 aikana ei ole pidetty kehityskeskusteluja.

Palkkausjärjestelmän kehittäminen on keskeinen osa-alue, jota kunnan tulee lähivuosina kehittää. Toinen merkittävä kehittämiskohde on rekrytointien suunnittelu ja hakukriteereiden ja osaamistarpeiden määrittely. HR:n tiedossa on, mitä osaamistarpeita missäkin tehtävässä tarvitaan. Hakukriteerien tulee vastata sitä osaamistarvetta, mitä kulloinkin haettavana olevassa tehtävässä tarvitaan. Myös hakijalle tulee antaa riittävän tarkka kuva haettavana olevasta tehtävästä, jotta vältetään koeaikana irtisanoutumisia. (Lähde: henkilöstöraportti 2024)

8. Johtopäätökset ja suositukset

- ❖ Viranhaltijoiden työtilojen siirtyminen pois kunnanviraston tiloista on aiheuttanut hämmennystä kuntalaisissa ja vaikeuttanut asioiden hoitoa. Tarkastuslautakunnan mielestä vanhan kunnanviraston ulko-ovessa tulisi olla selkeästi esitetty, mistä kenetkin tavoittaa.
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä luottamushenkilöiden yhteystiedot olisivat suositeltavaa esittää kunnan verkkosivuilla. Luottamushenkilöiden yhteystietojen laittaminen yleiseen tietoverkkoon edellyttää kuitenkin kunkin henkilön suostumusta.
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä olisi kiinnitettävä huomiota asiakirjojen sisältöjen selkeään esittämiseen (esim. tp kirja kriisikuntakriteerit).
- ❖ Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön vaihtuvuudesta, joka kuormittaa ja vie resursseja henkilöstöltä. Jatkuvasta perehdyttämisestä on tullut uusi normaali.
- ❖ Oppilaiden rauhattomuus ja huono käytös kuormittavat henkilökuntaa. Tällä on vaikutusta henkilökunnan jaksamiseen, hyvään ja turvalliseen ilmapiiriin koulussa.
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä on hyvä, että koululla on etsitty keinoja käytösongelmiin ja saatu myös ratkaisuja niihin.
- ❖ Tarkastuslautakunnan tietoon on tullut edelleen kokoukseen kuulumatonta epäasiallista käytöstä. Kokouksen puheenjohtajan tehtävänä on huolehtia kokoukseen osallistuvien asianmukaisesta käytöksestä ja tarvittaessa pyytää häiritsevästi käyttäytyvää henkilöä poistumaan kokouksesta.

KL 102 §

Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Jos kokouksessa läsnä oleva henkilö käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehoittaa häntä käyttäytymään asianmukaisesti. Jos kehotusta ei noudateta, puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistumaan. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos puhuja poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos puhuja ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

- ❖ Tarkastuslautakunta suosittelee lisäämään ohjeisiin (esim. hallintosääntö, hankintasääntö, konserniohje, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje) toimielimen käsitteilypäivän, pykälän ja voimaantulopäivän.
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä eri toimialueiden ja konsernin tavoitteita tulisi tarkistaa ja tarvittaessa ajankohtaistaa.

ARVIOINTIKERTOMUS

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kokouspöytäkirjojen liitteistä on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Sivistyslautakunnan osalta oikaisuvaatimus- ja valitusosoitukset on nimetty epäselvästi. Teknisen lautakunnan pöytäkirjoista on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Kunnanvaltuuston ja hallituksen osalta tilanne on parantunut.
- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti edelleen huomiota pöytäkirjoihin, joista puuttuvat liitteet esimerkiksi Syrin koulun myyntiin liittyvät asiakirjat. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että olennaisen tiedon poisjättämisen on perustuttava julkisuuslain pykälään.
- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita kunnan nettisivuilla oleviin henkilötietoihin, jotka eivät henkilötietolain mukaan ole julkisia esimerkiksi oikaisuvaatimusten tekijöiden yhteystiedot.
- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä. (KL 140 §).
- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että kunnan sivuilla olevien sääntöjen (hallintosääntö ym.) ja rekistereiden (sidonnaisuusilmoitukset) tulisi olla ajan tasalla ja sijaita niille kuuluvissa osioissa.
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä sisäisen tiedonkulun parantamiseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti poikkeustilanteissa.
- ❖ Tarkastuslautakunta muistuttaa asianmukaisesta kilpailutuksesta kunnan hankinnoissa.
- ❖ Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä sisäistä valvontaa, jonka avulla varmistetaan kunnan talous- ja toimintatietojen tarkkuus, tukee päätöksentekoa ja varmistaa kunnan toiminnan laillisuuden.
- ❖ Tarkastuslautakunta muistuttaa, että luottamushenkilöllä on vaitiolovelvollisuus salassa pidettävistä asioista.
- ❖ Kunnassa on aktiivinen kolmas sektori, joka järjestää paljon erilaista toimintaa eri ikäisille.
- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kaikkia viranhaltijapäätöksiä ei ole esillä kunnan verkkosivuilla (pl. salassa pidettävät)
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää, että työhön liittyvän tehokkuuden ja sujuvuuden kannalta myös etätyöhön laaditaan säännöt ja käytännöt ovat selkeitä.
- ❖ Tarkastuslautakunta korostaa, että valtuustoaloitteiden tulisi saada asianmukainen käsittely joko edistämällä niitä tai päättämällä, ettei niitä viedä eteenpäin.

ARVIOINTIKERTOMUS

- ❖ Tarkastuslautakunta korostaa, että kunnan rakennusvalvonnan tulee valvoa, että yleis-, asema ja muissa kaavoissa olevia määräyksiä noudatetaan.
- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä maaseutuelinkeinojen edunvalvontaa pitäisi tehostaa koko seutukunnassa.

9. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnanhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2024 kuvaa kunnan toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kunnan hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanhallitus ja muut toimielimet antavat selvitykset tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Lestijärvellä 21.5.2025

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta

Ville Kiiskilä
puheenjohtaja

Juha Salminen
varapuheenjohtaja

Marja Sassali
jäsen

Helena Rauhala
jäsen